

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2024 | HU

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL
PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV									

VEZÉRCIKK

Bevezet?

Tisztelt Olvasóink!

Ebben a számban szeretném felhívni figyelmüket a Civil Társadalmi Hétre, a házigazda EGSZB által március elején szervezett kiemelt rendezvényre.

Az európai választásokig kevesebb mint 100 nappal a Civil Társadalmi Hét egyedülálló lehetőséget kínál az EGSZB számára, hogy helyet adjon az élet minden területéről érkező résztvevők találkozájához, hogy megvitassák, mi az, ami fontos számukra és milyen európai jövőt képzelnek el. A hét során civil társadalmi szervezetek és ifjúsági csoportok több mint 800 képviselője tartott ötletbörzét, hogy megfogalmazzák legfontosabb üzeneteiket és elvárásait a következő ciklus uniós vezetői számára. Az üzenet, melyet mindenképp szeretnék széles körben terjeszteni, egyértelmű: az emberek több demokráciát és ifjúsági részvételt, kevesebb álhírt és egy mindenki javát szolgáló gazdaságot szeretnének látni. Európa nem engedheti meg magának, hogy figyelmen kívül hagyja a civil társadalom hangját, amely demokráciáink valódi őre.

A Civil Társadalmi Hét eredményei beépülnek majd az európai választásokról szóló EGSZB-állásfoglalásba, de már most betekinthez azokba az [EGSZB honlapján](#).

A választásokra való felkészülésünk része az Európai Parlamenttel fenntartott kapcsolatok megerősítése is. Február 27-én egyetértési megállapodást írtam alá az Európai Parlament elnökével, Roberta Metsolával a két intézmény közötti együttműködés elmélyítéséről az európai választások előmozdítása, a részvételi arány növelése – különösen a nem szavazók és az első alkalommal szavazók körében –, valamint az információmanipuláció elleni küzdelem érdekében. Az EGSZB teljes mértékben mozgósítani fogja az egész EU-ra kiterjedő, a munkáltatókat, a munkavállalókat és a civil társadalmi szervezeteket képviselő széles hálózatát, hogy az teljes

mértékben betölthesse szerepét. A megállapodás kulcsfontosságú lépés ahhoz, hogy megteremtsük a 2024-es európai választások előtt szükséges lendületet.

Az EGSZB-ben arra törekszünk, hogy a civil társadalmi szervezeteket ne csak az Európai Unióban, hanem annak határain kívül is megerősítsük. Februárban hivatalosan elindítottuk a „bővítési ország tagjelöltje” kezdeményezést, ami fordulópontot jelent az EGSZB történetében. A beiktatáson részt vevő Věra Jourová, az Európai Bizottság alelnöke, Milojko Spajić montenegrói miniszterelnök és Edi Rama albán miniszterelnök melegen üdvözölte a tagjelölt országok képviselőinek az EGSZB munkájába való bevonására irányuló kezdeményezést. Összesen 131 bővítési tagjelöltet választottunk ki, hogy csatlakozzon azon civil társadalmi szakértők csoportjához, akik az elkövetkező hónapokban részt vesznek majd az EGSZB munkájában. Közös célunk az, hogy valamennyi tagjelölt ország fokozatosan közelebb kerüljön az EU-hoz, és a

tárgyalások előrehaladtával egyre inkább integrálódjon az EU-ba.

Az élénk civil társadalom és az erős szociális párbeszéd elengedhetetlen egy jól működő demokráciához. A tagjelölt országok fogadása pozitív és logikus lépés az európai demokrácia érdekében.

Oliver RÖPKE

az EGSZB elnöke

RENDEZVÉNYEK, IDŐPONTOK

2024. március 25.

[A civil társadalom és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: a következő lépések](#)

2024. április 18.

[A polgárok legyőzhetik a dezinformációt \(2024\)](#)

2024. április 24–25.

Az EGSZB plenáris ülészsaka

TÉRJÜNK A LÉNYEGRE!

Vendégírónk az EGSZB tagja és a demokráciavédelmi csomagról szóló vélemény előadója, Christian Moos. Felsorolta az okokat, amelyek miatt az EGSZB nem támogatja az Európai Bizottság demokráciavédelmi csomagra vonatkozó javaslatát, amely nagy port kavart, amikor tavaly decemberben végre nyilvánosságra került.

A DEMOKRÁCIA VÉDELMERE VONATKOZÓ CSOMAG: AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGNAK VISSZA KELLENE VONNIA AZ IRÁNYELVET

Christian Moos

Teljesen indokoltak az olyan ellenséges államok rosszindulatú befolyásával kapcsolatos aggodalmak, mint Oroszország. Számos példa van és volt a szélsőjobboldali pártoknak nyújtott kedvező hitelekre, a bukott politikusok felügyelőbizottsági pozícióira, a kétes vállalkozók jövedelmező szerződéseire és az állítólagos nem kormányzati szervezetek finanszírozására.

Ezért valóban nagyon ébernek kell lennünk az európai választásokat illetően. Azonban annak ellenére, hogy a tagállamok jó ajánlásokat fogalmaztak meg, a demokrácia védelmére vonatkozó csomag túl későn készült el. Először is az Európai Bizottság későn indította el a csomagot. Ezt követően 2023 nyarának elején több mint fél évvel elhalasztotta azt, mivel nagyon hangos és mindenekelőtt egyöntetű volt annak a jogalkotási javaslatnak a kritikája, amelyet a csomag előterjeszteni kívánt.

A decemberben közzétett csomag azonban megerősítette a legrosszabb félelmeket. A javasolt irányelv megbélyegezné azokat a nem kormányzati szervezeteket, amelyek nem uniós országok, például az Egyesült Államok kormányaitól kapnak finanszírozást. A javaslat így önmagában indokként szolgálhat azon önkényuralmi kormányok számára, amelyek külföldi ügynökökre vonatkozó jogszabályokat használnak arra, hogy megpróbálják elhallgattatni a demokratikus ellenzéket.

Ezen túlmenően az irányelv meghatározásai homályosak, és hatalmas joghézagok találhatók benne, amelyeket Moszkva tényleges ügynökei kihasználhatnak. A szervezett civil társadalom képviselői felteszik a kérdést, hogy az Európai Bizottság miért nem hoz létre egy olyan általános átláthatósági nyilvántartást, amely valamennyi érdekképviselőre kiterjed, összeegyeztethető lenne a hatályos nemzeti szintű jogszabályokkal, és egyértelmű és biztonságos jogalapot teremtené valamennyi érdekelt fél számára.

A Bizottságnak vissza kellene vonnia ezt az irányelvtervezetet, és 2025-ben egy olyan átfogóbb megközelítést kellene alkalmaznia utódjával kapcsolatban, amely nem játszik a demokrácia ellenségeinek kezére.

MEGKÉRDEZTÜK...

„Megkérdeztük...” rovatunkban ezúttal Florian Marin EGSZB-tagot, az **„Uniós erdők - az erdészeti monitoringra és a stratégiai tervekre vonatkozó új uniós keret”** című EGSZB-vélemény előadóját kérdeztük arról, hogy milyen igényeket támaszt az EGSZB a kerettel szemben, hiszen az erdők jelentős szerepet töltenek be az EU éghajlat-politikai és fenntarthatósági céljainak elérésében.

AZ ERDÉSZETI MONITORING ÚJ UNIÓS KERETÉNEK FENNTARTHATÓNAK KELL LENNIE ÉS RÉSZVÉTELEN KELL ALAPULNIA

Florian Marin írása

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság azt javasolja, hogy az erdészeti monitoring új uniós kerete legyen fenntartható, költséghatékony és működőképes. Emellett időszerűnek, biztosnak és biztonságosnak, dinamikusnak, inkluzívnak és részvételen alapulónak kell lennie annak érdekében, hogy a jobb tervezés és a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal mellett lehetővé váljon a tudomány és a gyakorlat közötti szoros együttműködés.

Alapvetően fontos a kiegészítő jelleg biztosítása és a hatályos jogszabályok – például az éghajlattal és levegővel kapcsolatos politikák, a biológiai sokféleségre vonatkozó rendeletek és a közös agrárpolitika –

által már lefedett adatgyűjtés megkettőzésének megelőzése.

Ami az éghajlatváltozást illeti, a vidékfejlesztésre, a körforgásos gazdaságra és a tudományra vonatkozó adatok mellett hosszú távú adatokra is szükség van. Fontos biztosítani az interoperabilitást, valamint az azonos szintű részletességet, technológiát és gyakoriságot, különösen akkor, ha valamennyi uniós tagállamban kiegészítő adatokat gyűjtenek. Az adminisztratív terhek csökkentésére és a túlzott bürokrácia – például a többszörös adatgyűjtés és jelentéstétel – elkerülésére folyamatosan ügyelni kell. Az erdőkre vonatkozó gazdasági, társadalmi és környezeti adatoknak egyforma jelentőséget kell tulajdonítani.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy fontos tiszteletben tartani a magántulajdonnal kapcsolatos jogokat és az adatok feletti rendelkezési jogot, különösen a szubszidiaritás elvének keretében. Az erdészeti adatinfrastruktúrában mindenekelőtt a közérdeknek kell érvényesülnie.

Minden olyan uniós tagállamnak, amelynek az erdőkből előnye származik, hosszú távú erdőgazdálkodási tervvel kell rendelkeznie, amely kiegészíti az egyéb erdészeti és fastratégákat, biztosítva a fenntartható fejlődési célokkal való tökéletes összehangot. Figyelembe véve az erdők sokoldalú értékeit, a partnerségi elv és a civil társadalomnak a hosszú távú erdőtervek kidolgozásába és végrehajtásába való bevonása mellett társadalmi és gazdasági szempontokat is be kell építeni az erdőtervek szerkezetébe.

Az Erdészeti Állandó Bizottság szerepét meg kell erősíteni, és abba be kell vonni a civil társadalom érintett szereplőit.

MEGLEPETÉSVENDÉGÜNK

Meglepetésvendégünk Bruno Kaufmann, az európai polgári kezdeményezés nagykövete. Ez az eszköz ideális esetben lehetővé teszi az uniós polgárok számára, hogy új uniós jogszabályokat javasoljanak. Vendégünk elmondja, hogy az európai polgári kezdeményezés miért rendkívül fontos, és sikere esetén miért lehet majd egy napon az egyik leglényegesebb demokratikus vívmány az egyetemes és egyenlő választójog huszadik századi áttörése óta.

Bruno Kaufmann svéd politológus és újságíró, aki több mint 40 nyelven írt kiadványokat a modern közvetlen és képviseleti demokráciáról. Az [SWI swissinfo.ch](http://swissinfo.ch) (a svájci műsorszóró vállalat nemzetközi szolgálata) globális demokráciával foglalkozó tudósítója és a svájci közszolgálati rádió és televízió észak-európai ügyekkel foglalkozó munkatársa. Bruno társalapítója és igazgatótanácsi tagja olyan demokráciát támogató

szervezeteknek, mint az Initiative and Referendum Institute (Európai Kezdeményezés és Referendum Intézet), a Democracy International és a Global Forum on Modern Direct Democracy (a modern közvetlen demokráciával foglalkozó globális fórum). A Swiss Democracy Foundation (Svájci Demokrácia Alapítvány) nemzetközi együttműködésért felelős igazgatója.

BRUNO KAUFMANN: AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS JELENTŐSÉGE NAGYOBB, MINT GONDOLNÁNK

Sok panaszunk lehet a demokrácia általános állapotára, és különösen az európai polgári kezdeményezésre

A „Varieties of Democracy” nevű intézet március 7-én közzétett legfrissebb, [a demokráciai globális helyzetéről szóló jelentése](#) szerint a demokráciában élők aránya visszaesett a mintegy 40 évvel ezelőtti szintre. Miközben idén világszerte minden eddiginél többen vehetnek részt választásokon, az azokat rendező országok közül sokan egyre inkább autokratikus berendezkedésűek.

Panaszokat hallhattunk a most először megrendezett [civil társadalmi héten](#) is, amelyet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szervezett március elején. Ezek a panaszok az európai polgári kezdeményezésre, a

világ első olyan eszközére vonatkoztak, amely a közvetlen demokráciát határokon átnyúló módon alkalmazza. Túl bonyolult, túl kevésbé vonzó, nincs iránta bizalom, nem hatékony, nem eléggé ismert – és ez csak néhány a civil társadalmi érdekcsoportok, a média, a tudományos körök és az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó adminisztratív szervek által megfogalmazott, nem túl hízelgő visszajelzések közül.

Véleményem szerint ezek a kritikák lehangolóan pontosak – ugyanakkor túlzottan óvatosak és visszafogottak is. A demokrácia megérdemli, hogy az egész világon érvényre jusson. Ehhez nekünk, a világ polgárainak és szavazóinak mindenképpen és haladéktalanul többet kell követelnünk, mint amennyit jelenleg kapunk.

Többet kell tennünk: nem elég védekezőállásba helyezkednünk a félelemmel, napjaink diktátoraival és gyáva bérenceikkel szemben. Sokkal nagyobb lépésekkel kell haladnunk. Ilyen lépés lenne például az európai polgári kezdeményezés továbbfejlesztése.

Mert mit is nyújt nekünk az európai polgári kezdeményezés? Három dolgot. Jogot, eszközt és egy olyan mechanizmust, amilyen a történelem során még soha, sehol nem létezett a világon. Ez a mechanizmus bonyolult és átfogó módon került kialakításra, digitális, közvetlenül alkalmazza a demokráciát, nemzetközi jellegű, el van látva támogató infrastruktúrával és a használata megfelelő.

2012 óta megalkották, bevezették, alkalmazták és továbbfejlesztették – élő példaként annak, hogy a demokratikus tér még a legnehezebb körülmények között is kiterjeszthető és megszilárdítható.

Jövőre, ifjú 13 évesként az eddig dédelgetett gyermek remélhetőleg csökönyös kamasszá válik, aki meg tudja mutatni Európának és a világnak, hogy mire is képes. Szükségünk van erre a friss, vad energiára ahhoz, hogy végre felrázzuk a nemzetállamok porlepte mentalitását és életet leheljünk az Európai Unió bürokráciával átszőtt struktúráiba.

Tegyük világossá: nem kell folyamatosan és következetesen – gyakran az innováció mottójával – újragondolni az együttélés demokratikus formáit. Ehelyett el kell köteleznünk magunkat az európai polgári kezdeményezés mellett, hogy 16, de legkésőbb 18 éves korára, az évtized végén nagykorúvá válhasson.

Mit jelent ez? 2028 vagy 2030 távlatában két fontos változásnak kell megtörténnie. Először is, az európai polgári kezdeményezés menetrendalkotó hatásköreinek az Európai Parlament ilyen hatásköreivel egyenrangúvá kell válniuk. Ez azt jelentené, hogy az európai polgárok ugyanúgy tehetnének javaslatot jogszabályokra és más kormányzati fellépésekre, mint az Európai Parlament választott képviselői.

Másodszor, az évtized végére az európai polgároknak nemcsak jogszabályok kezdeményezésére kell lehetőséget biztosítani, hanem érdemi kérdésekben egész Európára kiterjedő szavazás – egyszerűbben szólva népszavazás – meghirdetésére is. A páneurópai népszavazás elképzelése nem újkeletű, ám mostanra érett meg, köszönhetően az európai polgári kezdeményezés létrejöttének és eddigi előéletének.

Ha az európai polgári kezdeményezés révén ilyen jövőt tudunk építeni, akkor az emberek úgy fognak visszatekinteni erre az eszközre és erre az időszakra, mint amelyből – az általános és egyenlő választójog 20. századi bevezetése óta – a legnagyobb demokratikus eredmények születtek.

EURÓPAI VÁLASZTÁSOK: 2024. JÚNIUS 6–9. ÉN SZAVAZOK! ÉS ÖN?

Én szavazok! És Ön? című, 2024 júniusáig megjelenő új rovatunkban meghívott vendégeink elmondják, hogyan és miért vegyünk részt az európai választásokon. E számunkban vendégünk Konstantina Manoli 19 éves görög diák, az idei „Your Europe, Your Say!” című rendezvény egyik résztvevője.

Az EGSZB kiemelt ifjúsági rendezvényén, amelyre most első alkalommal a Civil Társadalmi Hét keretében került sor, több mint 100 fiatal vett részt a különböző uniós tagállamokból, a tagjelölt országokból és az Egyesült Királyságból, hogy élénk vitákat folytassanak a demokráciáról és Európa jövőjéről.

Konstantina Manoli idegen nyelveket, fordítást és tolmácsolást tanul a görögországi Jón Egyetemen. Elhivatott nyelvész, aki szenvedélyesen érdeklődik a politikai viták és a globális ügyek iránt.

A JÖVŐ? NEMZEDÉKEK SZEREPVÁLLALÁSÁNAK NÖVELÉSE: A FIATALOK MEGHATÁROZÓ SZEREPE A DEMOKRÁCIA ALAKÍTÁSÁBAN

Konsztantína Manóli cikke

Nem kérdés, hogy a szavazati jogok gyakorlása a véleménynyilvánítás és a politikabefolyásolás erőteljes eszköze. A választásokon általában kifejezésre juttatjuk véleményünket, és letesszük a voksot azok mellett, akiket személy szerint a legmegfelelőbbnek tartunk arra, hogy képviseljenek bennünket, meggyőződéseinket és értékrendszerünket. A legtöbbször viszont az emberek többsége és különösen mi, fiatalok, nem vagyunk tisztában azzal, hogy a szavazás mekkora hatalom.

Szenvedélyesen hangoztatjuk, hogy meg akarjuk változtatni a világot, jobb jövőt szeretnénk valamennyiünk és a következő nemzedékek számára. Ugyanakkor valahol félúton, amikor úgy érezzük, hogy véleményünk, értékeink és eszméink már nem számítanak vagy hogy elfogyott az erőnk, feladjuk törekvéseinket.

Fiatal görög nőként pontosan ismerem ezt az érzést. Ismerem a frusztrációt, amit akkor érzünk, amikor nem hallgatnak meg bennünket, amikor azt látjuk, hogy porba tiporják a jogainkat. Azt a kétségbeesést is jól ismerem, ami akkor jelentkezik, amikor úgy tűnik, hogy tehetetlenek vagyunk. Néha minden erőfeszítésünk ellenére a dolgok nem a tervek szerint alakulnak. Ezekben a pillanatokban, amikor minden igyekezetünk eredménytelennek tűnik, gyakran elfelejtünk egy alapvető igazságot: voksunk hatalom! Amint Barack Obama mondta: „Minden szavazat számít!”

Sajnos nem hiszem, hogy ez csupán személyes tapasztalat, vagy hogy csak a görögökre, a fiatalokra vagy a nőkre jellemző. Az igazság az, hogy sok ember osztja ezt az érzést – életkortól, etnikai hovatartozástól, nemtől, vallástól vagy személyes körülményektől függetlenül.

A szavazatunkkal együtt mondjuk el azt, hogy milyen jövőre vágyunk. Ha kézbe vesszük a dolgokat, azzal biztosítjuk, hogy álmaink és értékeink tükröződjenek a társadalmunkat formáló döntésekben. Muszáj cselekednünk, ugyanis voksunk a kulcs egy olyan jövőhöz, amelyben egy öntudatos ifjúság szerepvállalása tükröződik.

És ne feledjük John Lewis bölcs szavait: „Ha nem mi cselekszünk, akkor ki fog? És mikor, ha nem most?”

Bővítés: Az uniós tagjelölt országok képviselői mostantól részt vesznek az EGSZB munkájában

Február 15-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) hivatalosan is elindította azt a kezdeményezését, amelynek keretében fogadja berkeiben az uniós tagjelölt országok civil társadalmi képviselőit. Az EGSZB által kiválasztott „[bővítési ország tagjelöltjei](#)” összesen 131-en vannak, és mindamelllett, hogy gyarapítani fogják a civil társadalmi szakértői gárdát, egyúttal ki is veszik a részüket az EGSZB munkájából. E kezdeményezésnek köszönhetően az EGSZB az első olyan intézmény, amely megnyitja kapuit az uniós tagjelölt országok előtt.

E kezdeményezés **Oliver Röpke EGSZB-elnök** [politikai prioritása](#). Ezzel az EGSZB a tagjelölt országok uniós tevékenységeibe történő bevonásának új referencia-modelljét teremti meg, megkönnyítve ezzel az

unióba történő fokozatos és érdemi integrációjukat.

A kezdeményezés az EGSZB plenáris ülésén indult ünnepélyesen útjára, ahol **Věra Jourová**, az Európai Bizottság alelnöke, **Milojko Spajić** montenegrói miniszterelnök és **Edi Rama** albán miniszterelnök nagyon kedvezően fogadta azt. Az ülésen kilenc uniós tagjelölt ország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Grúzia, Moldova, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia, Törökország és Ukrajna) civil társadalmi képviselői voltak jelen személyesen, illetve részben online – valamennyien első ízben vettek részt az EGSZB plenáris vitáján.

Oliver Röpke elnök ezen a jeles eseményen hangsúlyozta: „A tagjelölt országokat nem várakoztathatjuk tovább. Az EGSZB ezért úgy döntött, hogy megnyitja kapuit a tagjelölt országok előtt, és munkáiba bevonja azok képviselőit (az ún. »bővítési ország tagjelöltjeit«).”

Milojko Spajić miniszterelnök elmondta: „Nagyra értékeljük a fokozatos integráció ilyen mozzanatait. Nem úgy tekintünk erre, mint valamiféle pótlékra a tagság helyett, hanem inkább mint olyan lehetőségre, amely (az érdekeken alapuló „regatta” megközelítéssel összhangban) segíti mind a nyugat-balkáni régió országait, mind pedig az EU-t az integrációra történő felkészülésben.”

Edi Rama miniszterelnök így nyilatkozott: „Határozottan úgy vélem, hogy az EGSZB példáját az Európai Parlamentnek, az Európai Bizottságnak és az Európai Tanácsnak is követnie kellene. Ez az egyetlen módja a kedélyek megnyugtatójának és az integrációs folyamat felélénkítésének.”

Věra Jourová, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnöke kijelentette, hogy „A bővítés közös érdekünk, és továbbra is geostratégiai beruházás az Unió számára. Ezért támogatjuk a mai kezdeményezés elindítását és minden olyan hasonlót, amelyek segítik partnerországainkat olyan reformtörekvésekben, amelyek jobb gazdasági eredményekhez és a demokrácia megszilárdulásához vezetnek.”

A bővítési országok tagjelöltjeinek teljes listája [itt](#) található. (at)

Civil Társadalmi Hét: Az európai civil társadalom menetrendet készít az EU következő vezet?inek

Március 4. és 7. között az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) adott otthont a most első alkalommal megtartott Civil Társadalmi Hétnek, amelynek keretében több mint nyolcszázan gyűltek össze különböző civil társadalmi szervezetek és ifjúsági csoportok képviselőiben, hogy megvitassák a közelgő választásokat és az EU jövőjét. A tanulságok beépülnek egy júliusi EGSZB-állásfoglalásba, amely felvázolja, hogy a civil társadalom mit vár az Európai Parlament és az Európai Bizottság következő vezetésétől.

Öt legfontosabb kezdeményezéssel – melyek a [civil társadalmi napok](#), az [európai polgári kezdeményezés napja](#), a [Your Europe, Your Say! \(YEYS\)](#), a [civil társadalmi díj](#), és az [újságíró-szeminárium](#) – a Civil Társadalmi Hét célja, hogy:

- segítse a polgárok szerepvállalását az EU-ban, csakúgy mint demokratikus jogaik gyakorlását,
- feltárja a demokratikus értékekre leselked? veszélyeket, amilyen például a dezinformáció és a szavazói fásultság, és foglalkozzon ezekkel a jelenségekkel,
- összegy?jtse a civil társadalom ajánlásait, hogy azok beépülhessenek a jövőbeli uniós tervekbe.

A civil társadalmi szervezetek által az új uniós vezetőknek megfogalmazott üzenetek [első áttekintésre](#) főként a reagálóképes kormányzásra, az inkluzív politikákra és a minden európaikat megillető fenntartható jövőre összpontosítanak.

A félretájékoztatás elleni küzdelem

Az európai választásokra való tekintettel a fiatalok képviselői és az újságírók aggodalmukat fejezték ki a félretájékoztatás elburjánzása és az online polarizáció elmélyülése miatt, hangsúlyozva, hogy szilárd jogi keretekre van szükség. A civil társadalom együttműködésre szólított fel a kormányok, az iskolák és a technológiai cégek között a digitális jártasság ösztönzése, valamint a tudásgazdag és befogadó online környezet előmozdítása érdekében.

Emberközpontú és bolygóbarát gazdaság

A civil társadalom áttérést sürgetett a növekedésközpontú modellekről olyan holisztikus megközelítésekre, amelyek a jólétet, a jólétet és a környezeti korlátokat helyezik előtérbe. Ezzel összhangban az ifjúsági szervezetek egy, a vállalati fenntarthatóságról szóló irányelv mellett érveltek, és különadókat javasoltak a környezeti szempontból káros termékekre.

A résztvevők hangsúlyozták továbbá az EU digitális átalakulásban betöltött szerepét, és szorgalmazták a mesterséges intelligencia etikus irányítását, valamint a polgárok oktatását. Az ilyen intézkedések célja a felelős gazdasági növekedés biztosítása, valamint az, hogy a polgárok megtanuljanak tájékozódni a változó

technológiai környezetben.

A fiatalok felvértézése

A civil társadalom rendkívül fontosnak tartja, hogy a fiatalokat felvértézzék az Európa jövőjének alakításához szükséges tudással. Szorgalmazták, hogy valamennyi uniós szakpolitikát vessék alá „ifjúsági tesztnek”, amivel felméri a fiatalabb generációkra gyakorolt hatásokat. Az ifjúsági csoportok különösen azt javasolták, hogy az európai parlamenti választásokon alkalmazzanak ifjúsági kvótákat a képviselő erősítésére.

A demokrácia megerősítése

A résztvevők reziliensebb és inkluzívabb demokráciát szorgalmaztak, hangsúlyozva a strukturált civil párbeszédet valamennyi kormányzati szinten. A kapacitásépítéssel együtt a párbeszéd célja, hogy megerősítse a civil társadalmat az uniós tagjelölt országokban, biztonságos és támogató környezetet teremtve a civil társadalom számára Európában.

Több mint ötletbörze

A hét rávilágított az európai polgári kezdeményezés erősségeire és gyengeségeire. Elismerést kaptak a sikerek, de frusztrációk is kifejezésre jutottak az uniós intézmények elégtelen reakciókészsége miatt. Az a kérdés fogalmazódott meg, hogy az európai polgári kezdeményezésekre érdemi válaszok érkezzenek, mivel ez megerősítené a partnerségeket és elősegítené a polgárok részvételét a bevált gyakorlatok megosztása révén.

Előretékinés

Ezek az ajánlások beépülnek egy hamarosan kidolgozandó EGSZB-állásfoglalásba, amely felvázolja a civil társadalom elvárásait a következő Európai Parlamenttel és Európai Bizottsággal szemben. (gb)

[Az írországi Third Age Foundation nyerte el az EGSZB mentális egészségnek szentelt civil társadalmi díját](#)

Az EGSZB civil társadalmi díja magánszemélyek, civil társadalmi szervezetek és vállalkozások által megvalósított nonprofit projekteket jutalmaz. Minden évben más-más témát választunk, amely az EGSZB munkájának egy fontos területéhez kapcsolódik. A 14. alkalommal kiosztott, a mentális egészség témájának szentelt díj nyertese a Third Age Foundation, egy ír alapítvány, amely az AgeWell nevű társadalmi szerepvállalási hálózatával segíti az időseket a magányosság leküzdésében.

Március 7-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) öt nonprofit szervezetet jutalmazott az EU-ban drámai mértékben megnőtt

mentális zavarok elleni küzdelemhez való kiemelkedő hozzájárulásukért.

Az 50 000 eurós díjon öt nyertes projekt osztozott.

A 14 000 eurós első díjat az ír [Third Age Foundation](#) jótékonyági szervezet vihette haza.

A másik négy helyezett mindegyike 9000 eurót kapott, az alábbiak szerint:

- 2. helyezett: **Pro Lapinlahti egyesület**, FINNORSZÁG, [Lapinlahden Lähde](#) közösségi központ
- 3. helyezett: [Integra](#), SZLOVÁKIA, **Crazy? So what!** kezdeményezés
- 4. helyezett: [Lilinkoti Foundation](#), FINNORSZÁG, [The World of Recovery](#) játékok
- 5. helyezett: [Animenta](#) szervezet, OLASZORSZÁG, **Telling Stories for Good** projekt

AZ ELSŐ DÍJ NYERTESE

Az ír **Third Age jótékonyági alapítvány** az **AgeWell** társadalmi szerepvállalási hálózatán keresztül segíti az elszigetelt, gyenge vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő időseket. **Egyedülálló szolgáltatásuk közösségi alapú, ahol 50 év felettiek nyújtanak segítséget a veszélyeztetett és rászoruló idősöknek.** Az okostelefonon keresztül kitölthető mentális egészségi kérdőívvel kombinált otthoni látogatások révén az AgeWell társas érzelmi támogatást nyújt, és korai szakaszban felismeri az egészségügyi kockázatokat.

TOVÁBBI NYERTES PROJEKTEK

Második helyezést ért el a finn **Pro Lapinlahti egyesület** és annak közösségi központja, a **Lapinlahden Lähde (Lapinlahti forrása)**. A Helsinki Lapinlahti kerületében található kórház felújításának köszönhetően létrehozott központ a mentális egészséggel kapcsolatos műhelytalálkozók és rendezvények egész sorát kínálja, és évente mintegy 50 000 látogatóval büszkélkedhet. Ebben a diagnózismentes térben mindenki önmagát adhatja, a címkézés veszélye nélkül, egy olyan megközelítésben, amely a szerepvállalást részesíti előnyben a paternalizmussal szemben.

A harmadik helyezett az **Integra** szlovákiai szervezet lett a **Crazy? So what! (Dilis? Na és?)** kezdeményezéssel, amely a sztereotípiákat lebontva arra ösztönzi a fiatalokat, hogy a mentális egészséget együttérzéssel közelítsék meg. A kezdeményezés legközvetlenebb módon mutatja be a rossz mentális egészség valóságát és a gyógyítás útjait.

A negyedik díj nyertese, a finn **Lilinkoti alapítvány** azt a küldetést tűzte ki maga elé, hogy a mentális egészséget a **The World of Recovery (A gyógyulás világa)** nevű innovatív és kreatív játékokon keresztül támogassa. A játékok olyan célok révén mozdítják elő a mentális egészség helyreállítását, amelyek az egészséges önképet, a személyes autonómiát, valamint az aktív és tartalmas életvitelt inspirálják. Az első játék egy erőszakmentes mobiltelefonos játék, a második pedig egy díjnyertes szerepjáték. Az ingyenes játékok célcsoportját a mentális problémákkal küzdő emberek és a droghasználatból felépülők, valamint a szakemberek képezik.

Az **Animenta olasz nonprofit szervezet az ötödik helyet nyerte el a Telling Stories for Good (Jótékony történetek) projektjéért**, amelynek célja, hogy átírja az étkezési zavarokkal kapcsolatos

sztereotip narratívákat. Az étkezési zavarok csak Olaszországban több mint négymillió embert, köztük kétmillió tinédzsert érintenek. Megelőzési és figyelemfelkeltő programjait önkéntes szakemberek vezetik, mind online, mind pedig Olaszország iskoláiban.

Az EGSZB 2023 júliusában indította útjára az idei díjat. Azzal, hogy a díjat a mentális egészség kérdésének szentelte, azt a döntő szerepet kívánta hangsúlyozni, amelyet a civil társadalom játszik a mentális egészségügyi problémák kezelésében és megelőzésében. **A nyerteseket 23 tagállam több mint 100 pályázata közül választották ki.**

A díj korábbi témái között szerepelt az ifjúság és az Ukrajnának nyújtott támogatás, az éghajlatváltozás elleni fellépés, a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők társadalmi szerepvállalásának növelése és a migráció. 2020-ban az EGSZB civil társadalmi díját egyszeri civil szolidaritási díjjal váltotta fel, amelyet a Covid19 elleni küzdelemnek szentelt. (II)

[Az európai polgári kezdeményezés napja \(2024\): Polgári szerepvállalás – tegyük magasabbra a léceket!](#)

Az európai polgári kezdeményezés napja 2024-ben ismét rádobbantett bennünket az európai polgári kezdeményezés lehetőségeire és korlátaira. Miközben megünnepeltük a korábbi kezdeményezések sikerét a figyelemfelkeltés és a nyilvános viták ösztönzése terén, a megbeszéléseken kifejezésre jutó frusztrációkból az is nyilvánvalóvá vált, hogy az uniós intézmények részéről jobb reakcióképességre és nyomon követésre lenne szükség.

Az európai polgári kezdeményezés napjának legfontosabb tanulságai:

- **Több mint ötletbörze.** A sikeres európai polgári kezdeményezésekből automatikusan következnie kellene az Európai Bizottság érdemi fellépésének, többek között konkrét válaszok és adott esetben jogalkotási javaslatok formájában. Ez biztosítaná a kezdeményezések uniós jogra gyakorolt közvetlen befolyását, ami több nyomatékot adna a polgárok és az intézmények közötti párbeszédnek.
- **Erősebb partnerségek.** Az együttműködés kulcsfontosságú. A polgárok hangjának felerősítéséhez stratégiai együttműködésre van szükség a szerveztek, a civil társadalom, a médiaorgánumok és a közszférabeli partnerek között.
- **Folyamatos fejlesztés.** Az európai polgári kezdeményezés kerete folyamatosan épül. A bevált gyakorlatok hasznosításával és az érdekelt felek közötti tudásmegosztás előmozdításával megerősíthetjük az európai polgári kezdeményezés folyamatát, és még több polgárt képessé tehetünk az aktív részvételre.

Az európai polgári kezdeményezéssel a polgárok megkérhetik az EU-t arra, hogy tegyen lépéseket és javasoljon új jogszabályt egy adott kérdésben. Ha egy kezdeményezéshez összegyűlik 1 millió aláírás, az Európai Bizottság dönt a meghozandó intézkedésekről. (gb)

YEYS 2024: A fiatalok prioritásai az EU következő jogalkotási ciklusára vonatkozóan

Az EU-ból, a tagjelölt országokból és az Egyesült Királyságból több mint 100 fiatal gyűlt össze a [Your Europe, Your Say!](#) (YEYS) rendezvényre, hogy megosszák egymással az Európai Unió jövőjével kapcsolatos elképzeléseiket, és ajánlásokat fogalmazzanak meg. Az uniós választások közeledtével a 2024-es YEYS is előtérbe helyezi a közömbösség elleni küzdelmet és a fiatalok részvételének előmozdítását.

Fő ajánlások:

1. Ifjúsági kvóta bevezetése az európai parlamenti választásokon.
2. Olyan irányelv elfogadása, amely az ellátási láncokban és a vállalati m?veletekben megköveteli az emberi jogi és környezetvédelmi szempontok figyelembevételét.
3. A közösségi médiára vonatkozó jogi keret létrehozása a polarizáció és a dezinformáció elleni küzdelem érdekében.
4. A szexuális és reprodukatív jogokra vonatkozó egységesített stratégia kidolgozása.
5. Az éghajlatra káros árukra vonatkozó különleges adózási iránymutatások végrehajtása, a bevételeket éghajlatbarát kezdeményezések finanszírozására fordítva.

Ezeket a javaslatokat átadják az uniós intézményeknek és politikai döntéshozóknak, és beépítik őket a civil társadalmi hét eredményeibe, valamint a közelgő európai választásokról szóló EGSZB-állásfoglalásba. (gb)

Az EGSZB egy civil párbeszédre vonatkozó stratégia kidolgozását szorgalmazza

A Dubravka Šuica, az Európai Bizottság alelnöke és demokráciáért és demográfiáért felelős biztos részvételével folytatott vitában az EGSZB a civil párbeszédre vonatkozó stratégia kidolgozását szorgalmazta, amely az első lépés a civil társadalom szerepének megerősítése és a polgárok uniós politikai döntéshozatalban való részvételének növelése felé.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) kéréseit [„A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia megerősítése az EU-ban: további lépések”](#) című véleményében terjesztette elő, amelyet röviddel az EGSZB február 15-i plenáris ülésén tartott vita után fogadtak el.

A vélemény hangsúlyozta, hogy sürgősen fokozni kell az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 11. cikkének végrehajtását, amelynek értelmében

az intézmények közös felelősséggel tartoznak annak biztosításáért, hogy a szervezett civil társadalom aktívan részt vegyen az uniós jogszabályok kidolgozásában.

Ezt az Európa jövőjéről szóló konferencia (CoFoE) nyomon követésének keretében kell megvalósítani. A konferencia ugyanis egy mérőföldkőnek számító kezdeményezést és nagyszabású demokratikus gyakorlatot jelentett, amelynek része volt egy polgárok által vezetett vitasorozat olyan kérdésekről, amelyek közvetlenül érintik őket mindennapi életük során.

„Mindannyian egyetértünk abban, hogy a polgárok véleményét a szavazófülkén túl is meg kell hallgatni. Az uniós intézményekben és szervezetekben mindannyiunknak jobban be kell vonnunk a civil társadalmat az érdemi párbeszédbe a pusztán tájékoztatáson és konzultáción túl” – jelentette ki **Oliver Röpkke**, az EGSZB elnöke.

Egy átláthatóbb, befogadóbb és demokratikusabb EU kiépítéséhez fokozott polgári szerepvállalásra, valamint az uniós intézmények és a nemzeti irányító szervek közötti szoros partnerségre van szükség. „Közös erőfeszítéseink biztosítani fogják, hogy az EU továbbra is reménysugár és a részvételi demokrácia modellje maradjon a világban” – hangsúlyozta Dubravka Šuica biztos.

Pietro Barbieri, a vélemény előadója így nyilatkozott: „Ezzel a véleménnyel az EGSZB arra kéri az európai intézményeket, hogy tegyenek konkrét lépéseket: fogadjanak el egy civil párbeszédre vonatkozó stratégiát, életre hívva egy olyan cselekvési tervet és intézményközi megállapodást, amely az EU minden szintjét bevonja. Az EGSZB elkötelezettsége egy olyan sürgető igényt jelez, amelyet nem lehet elutasítani vagy elhalasztani.”

Miranda Ulens társelőadó hozzátette: „Már vannak bevált gyakorlataink a szociális párbeszéd terén. Az általunk előterjesztett javaslatok biztosítani fogják, hogy más legitim és képviselői szervezetek is hallathassák hangjukat. Hozzunk létre valódi, demokratikus Európát a polgárok számára! #TogetherStrong!”
(II)

„Ismerje meg a kiválóság bajnokait”: az EGSZB és az Európai Bizottság a szakképzést állítja reflektorfénybe a munkaerőhiány kezelése érdekében

Február 23-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és az Európai Bizottság kiemelt rendezvényt tartott a készségek európai évéhez kapcsolódóan, hogy ráirányítsa a figyelmet a jelenlegi és jövőbeli munkahelyekhez szükséges készségekre. A programon több mint 400 fiatal vett részt valamennyi uniós tagállamból.

Az „Ismerje meg a kiválóság bajnokait” című rendezvényen 35 fiatal uniós bajnokot ismerhettünk meg: a nemrég tartott WorldSkills és

[EuroSkills](#), valamint az [Abylimpics](#) (a fogyatékkal élő személyek számára rendezett szakmai olimpia) versenyek győzteseit. E versenyeken a résztvevők több mint 20 különböző tudományban (többek között a mobilrobotikában az ITK-ban, a mechanikában, a grafikai tervezésben, a gépjárműipari technológiákban és az építőiparban) mérhették össze készségeiket.

A bajnokok inspiráló történeteket osztottak meg tanulmányi és szakmai pályájukról. A fiatal közönség hagyományos és új készségeket figyelhetett és ismerhetett meg konkrét demonstrációk során, többek között a florisztika, az autófestés, a robotika és a virtuális valóság terén, beszélgetéseken vehettek részt a robotrendszer integrációjáról, megismerhettek egy ukrain aknamentesítő robotot, valamint számítógép-támogatású tervezési és műszaki eszközöket.

A rendezvény célja a szakképzés előnyeinek és lehetőségeinek népszerűsítése volt, különösen a zöld és digitális átállás, valamint a jövőbeli munkaformák kapcsán. A szakképzés az EU-ban tapasztalható munkaerő- és szakemberhiány, valamint a készségkereslet és -kínálat közötti eltérések jelenlegi összefüggésében is igen fontos, a vállalatok több mint háromnegyede ugyanis arról számol be, hogy nehézségekbe ütközik a szükséges készségekkel rendelkező munkavállalók megtalálása folyamán.

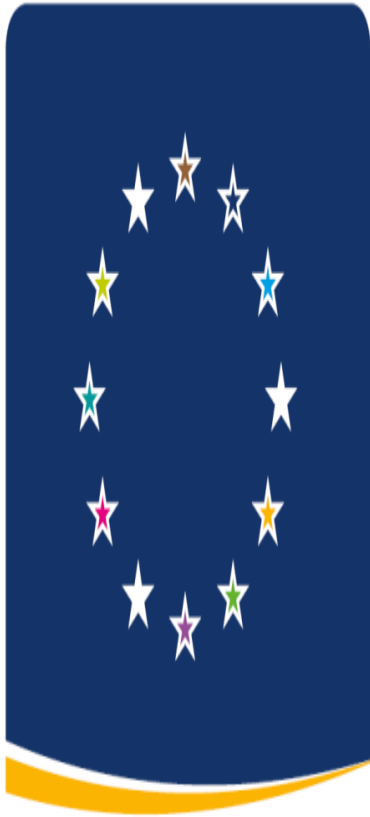
Oliver Röpke, az EGSZB elnöke így fogalmazott: „A készségek kulcsfontosságú elemet jelentenek ahhoz, hogy a fiatalok boldogulni tudjanak mind személyes életükben, mind szakmai pályafutásuk során. A digitális és zöld átállás folyamatban van, és mi nemcsak alkalmazkodni tudunk ehhez, hanem a készségek révén a jövő munkahelyeinek alakítására is képesek vagyunk.”

Nicolas Schmit, a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős biztos elmondta: „A szakképzés számtalan lehetőséget kínál napjaink munkaerőpiacán. Meggyőződésem, hogy a szakképzés segíthet bennünket a készségkereslet és -kínálat közötti eltérés és az európai iparágakat hátráltató munkaerőhiány kezelésében.”

A rendezvény megmutatta, hogy a szakképzés kiváló választás, amely jó karrierlehetőségeket és gyorsabban elérhető munkalehetőségeket kínál a fiataloknak és azoknak a felnőtteknek is, akik munkahelyet kívánnak váltani vagy egyszerűen korszerűsíteni meglévő készségeiket. Sok leendő diák számára azonban továbbra is csak a második választás marad. 2021-ben az EU-ban a középszintű oktatásba beiratkozott diákoknak csak valamivel több mint fele vett részt szakképzésben.

2022-ben a szakképzésben frissen végzettek közel 80%-a tudott munkát találni, és az EU azt tűzte ki célul, hogy 2025-re elérje a 82%-os célt. (II)

Megújult az európai demokrácia útlevele

Szeretné megváltoztatni az oktatási rendszert? Mérgezett élelmiszer-termékekkel van gondja? A tehergépkocsikat szeretné áthelyezni a közútról a vasútra? Vagy gondot okoz cégének határon átnyúló regisztrációja? Az uniós polgárok számos joggal rendelkeznek, és sokszor nehéz számukra a választás - tudniuk kell, hogy hol és hogyan tudnak változást elérni, és milyen lehetőségeik vannak.

Népszerű kiadványunk, az európai demokrácia útlevele megadja mindezekre a választ, immár frissített változatban! Az útlevél adatlapokat, háttér-információkat, útmutatókat és iránytűket tartalmaz a modern európai demokrácia valamennyi aspektusáról. Található benne egy „részvételi eszköztár” és egy az európai polgári kezdeményezésről szóló részletes útmutató is.

Az [új változat](#) már most több nyelven elérhető, és a következő hetekben továbbiakkal bővül majd a kínálat. (cw)

European Democracy
Passport

CSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS HÍREK

Eljött az ideje egy nagyszabású európai védelmi ipari programnak

Antonello Pezzini, az EGSZB Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottságának küldötte és az EGSZB Munkáltatók csoportjának volt tagja

Tavaly januárban Thierry Breton, a belső piacért felelős európai biztos ismételten hangsúlyozta, hogy biztonságunk garantálása érdekében meg kell szilárdítani a védelmi belső piacot. „Az Ukrajnába küldött lőszerekkel kezdtük” – mondta. „Most ezt a megközelítést ki kell terjesztenünk egy nagyszabású európai védelmi ipari programmal, amely képes támogatni az európai ipari bázis bővítését és a vitatott területek védelméhez szükséges infrastruktúra fejlesztését.”

Az EGSZB-nek számos alkalommal volt lehetősége leszögezni, hogy támogatni kell egy **európai védelmi ipari fejlesztési program (EDIDP)** elindítását, amelynek célja egy interoperabilis és integrált közös védelmi rendszer létrehozása.

Ez a célkitűzés még sürgetőbb a jelenlegi geopolitikai helyzetre tekintettel, amely arra ösztönöz bennünket, hogy megerősítsük Európa stratégiai autonómiáját a védelem terén, és kialakítsunk egy szilárd közös ipari és technológiai bázist.

Az **EDIDP** programnak a védelmi iparra vonatkozó közös stratégiai jövőkép részét kell alkotnia, amely az európai gyártók és felhasználók valódi integrációja felé mozdulhat el, legalább három tagállam bevonásával.

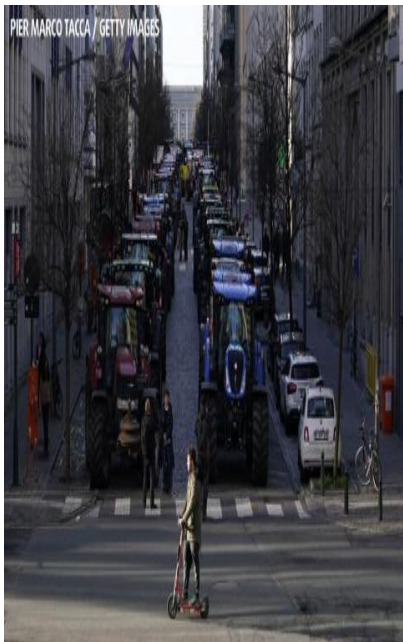
Egyre nagyobb szükség van egy európai szintű, strukturált párbeszédre a NATO-val összhangban és azzal együttműködve, valamint a Védelmi Miniszterek Tanácsának megalakítására, amely hosszú távú politikai irányítóként és a valóban európai döntések egyeztetésének és meghozatalának fórumaként működik.

A jogszabályi rendelkezéseknek a következőket kell biztosítaniuk: egyensúly a kis és a nagy országok között; a részt vevő vállalatok között a kisebb vállalkozások 20%-os aránya; oktatás a személyzet szakképzésére és az új munkaköri profilokra irányulóan; valamint átképzés azon alkalmazottak számára, akiknek a készségei feleslegessé vagy elavulttá váltak.

Itt az ideje, hogy ezt a megközelítést kiterjesszük és megerősítsük egy olyan nagyszabású európai védelmi ipari programmal, amely kettős felhasználású termékek kifejlesztése révén képes támogatni az európai ipari bázis bővülését. Ezek olyan termékek vagy akár szoftverek és technológiák, amelyek polgári és katonai célokra egyaránt felhasználhatók, köztük olyanok is, amelyek vegyi vagy biológiai fegyverek és hordozóeszközeik tervezésére, fejlesztésére, gyártására vagy bevetésére használhatók.

Antonello Pezzini teljes cikke az EGSZB Munkáltatók csoportjának hírlevelében olvasható:

<https://europa.eu/!yKMPTk>.

A termelőtől a forradalmárig?

Nincs zöld megállapodás társadalmi megállapodás nélkül

Az EGSZB Munkavállalók csoportjának cikke

Február 26-án a mezőgazdasági termelők néhány héten belül már másodszor tiltakoztak, traktoraikkal eltorlaszolva Brüsszel utcáit. Az európai negyedben megszokott jól fésült öltönyösök helyét teherautók, traktorok, széna és égő gumiabroncshegyek vették át. A gazdák tiltakozásának összetett okai vannak: [a KAP-tól és a környezetvédelmi politikáktól egészen az ezektől teljesen független](#) kérdésekig.

Való igaz, hogy az európai vidéki térségek nehéz helyzetben vannak, és a probléma nem új keletű. A Munkavállalók csoportja és az EGSZB egésze már többször figyelmeztetett arra, hogy [társadalmi megállapodás nélkül nincs zöld megállapodás](#). És bár hajlanánk arra, hogy erre is csak legyintsünk mint Brüsszel egy újabb hangzatos jelszavára, ez súlyos hiba

lenne. A vidék valódi problémákkal küzd. Csak néhány példa: [a felháborító fogyasztói árakat szabó viszonteladók a termelőknek csak alamizsnát dobnak](#); a környezetvédelmi reformok végrehajtásához adott támogatás nem elegendő; és ott van még a (nem méltányos) szabadkereskedelem, a mostoha munkakörülmények, az éghajlatváltozás.

Az Európai Bizottság válasza, azaz hogy [elhamarkodottan visszavonta a peszticidekre vonatkozóan javasolt követelményeket](#), még aggasztóbb, mint a szociális partnerekkel folytatott megfelelő konzultáció és együttműködés hiánya, valamint a szociálpolitika terén tapasztalható tétlenség. Akárcsak a környezetvédelmi intézkedések esetében, ezen intézkedések elengedése is csak arra jó, hogy politikusaink időt nyerjenek, a környezetvédelem terén viszont átlendít bennünket azon a ponton, ahonnan már nincs visszatérés.

Ha ez nem lenne elég, a választások közeledtével a szélsőjobb megpróbál tőkét kovácsolni az elégedetlenségből, és – bizonyos mértékig – sikerül is a fenntartható fejlődési célok, a zöld megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend elleni tiltakozás élére állnia.

Konferencia: A civil társadalom és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: a további lépések

Az EGSZB Civil társadalmi szervezetek csoportjának cikke

Március 25-én közép-európai idő szerint 14.30 és 18 óra között az EGSZB Civil társadalmi szervezetek csoportja konferenciát tart Brüsszelben, hogy feltárja, az EU mint közösség és az egyes tagállamok külön-külön mit tudnak tenni a hatékony és fenntartható civil párbeszéd és a részvételi demokrácia megvalósítása érdekében

A meghívott előadók között lesz:

- **Pedro Silva Pereira**, az Európai Parlament alelnöke a polgárokat képviselő civil társadalmi szervezetekkel való kapcsolatok témájában (Roberta Metsola, az Európai Parlament elnöke helyett), és
- **Öexcellenciája Willem van de Voorde** belga nagykövet és Belgium EU melletti állandó képviselője.

A konferencia során az alábbi két közelmúltbeli kezdeményezést is ismertetik:

- „A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések” c. **EGSZB-vélemény** ([SOC/782](#)), melyet az EGSZB a Tanács belga elnökségének felkérésére dolgozott ki és a február 15-i plenáris ülésén fogadott el,
- a Civil társadalmi szervezetek csoportja és a Civil Society Europe kezdeményezésére megfogalmazott **nyílt levél**, amelyet 26 uniós tagállamból 156 aláíró támogatott. A levél felszólítja a főbb európai intézményeket, hogy tegyenek konkrét intézkedéseket a civil társadalmi szervezetekkel valamennyi szakpolitikai területen folytatott nyílt, átlátható és rendszeres párbeszéd megvalósítására.

A konferencián az intézményi érdekelt felek mellett a szélesebb közönség is részt vesz, hogy megvitassák, hogyan tudnák megvalósítani az említett és más kezdeményezések által javasolt intézkedéseket.

A konferencia **nyilvános**. A helyszínen vagy távolról történő aktív részvétel előzetes regisztrációhoz kötött. A rendezvényt [az interneten közvetítjük](#).

További információk, a programtervezet, a regisztráció és az internetes közvetítés **a rendezvény honlapján** érhetők el.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[Brosúra a 14. civil társadalmi díjról: Tudjon meg többet a benyújtott pályázatokról!](#)

A civil társadalom arra törekszik, hogy megfékezze a mentális egészségügyi zavarok csendes járványát az EU-ban. Annak érdekében, hogy rávilágítson ezekre az erőfeszítésekre, az EGSZB közzétett egy brosúrát, amely számos, a mentális egészséggel foglalkozó civil társadalmi díjra benyújtott pályázatot mutat be. A kiadvány [itt](#) olvasható.

Tudta? Tények és számadatok a mentális egészségről

Az EU-ban a mentális egészséggel kapcsolatos tények és számadatok nem festenek idilli képet: sokkal inkább cselekvésre ösztönöznek. Az EGSZB határozottabb intézkedéseket szorgalmaz a mentális egészség nemzeti és uniós szintű előmozdítása érdekében. Emellett kötelező erejű jogszabályokat sürget a munkahelyi pszichoszociális kockázatok megelőzésére. A mentális egészséggel foglalkozó civil társadalmi díjjal az EGSZB elismeréssel adózik a civil társadalom arra irányuló folyamatos erőfeszítéseinek, hogy javítsa az európaiak jóllétét.

1. Az EGSZB úgy döntött, hogy rangos civil társadalmi díját a mentális egészségnek szenteli, miután egyes jelentések arról számoltak be, hogy a Covid19-világjárványt követően Európa-szerte megugrott a mentális egészségügyi zavarok, például a szorongás és a depresszió eseteinek száma. Az OECD szerint a szorongás tüneteit mutató fiatalok aránya több mint kétszeresére nőtt számos európai országban. A világjárvány óta ezenkívül egyre fiatalabb korban jelentkeznek a táplálkozási zavarok, különösen a serdülők körében. A mentális egészségügyi problémák már a Covid19-járvány kitörése előtt is legalább 84 millió embert – körülbelül minden hatodik embert – érintettek Uniós-szerte.
2. Az EU-ban az éves halálesetek mintegy 4%-a a mentális egészségügyi és viselkedési zavaroknak tudható be. A rossz mentális egészségnek óriási gazdasági hatása is van, mivel a közvetlen és közvetett költségek a GDP mintegy 4%-át teszik ki. E költségek több mint egyharmada az alacsonyabb foglalkoztatási rátákból és a munka termelékenységének csökkenéséből ered.
3. Az Eurostat szerint 2020-ban a 15–64 év közötti foglalkoztatott népesség 44,6%-a számolt be arról, hogy munkahelyi mentális jóllétét illetően kockázati tényezőkkel szembesült. A túlzott munkaterhelés vagy a szoros határidők okozta nyomás volt a munkahelyi mentális jóllét leggyakoribb kockázati tényezője, amelyről az EU-ban foglalkoztatottak közel egyötöde számolt be.
4. A mentális jóllét az EU politikai napirendjének élére került. Ennek eredményeként az Európai Bizottság 2023 júniusában átfogó megközelítést fogadott el a mentális egészségre vonatkozóan. Ez az új, 1,23 milliárd eurós uniós finanszírozással támogatott megközelítés valamennyi uniós szakpolitikában el kívánja mozdítani a mentális egészséget, és három vezérelvre összpontosít: megfelelő és hatékony megelőzés; hozzáférés magas színvonalú és megfizethető mentális egészségügyi ellátáshoz és kezeléshez, valamint visszailleszkedés a társadalomba a felépülés után. A mentális egészség politikai prioritás is az EGSZB számára, és munkájának középpontjában áll.
5. Az egész Unióból 105 pályázat érkezett az EGSZB-hez, amelyek a témák széles körét ölelik fel: a munkahelyi pszichoszociális kockázatok megelőzését célzó projektektől kezdve az olyan kérdések megoldásán át, mint a kábítószer-fogyasztás és a kiberfüggőség, a mentális egészséggel kapcsolatos megbélyegzés elleni küzdelemig és a közösségvezérelt segítségnyújtás előmozdításáig. Az EGSZB reményei szerint azáltal, hogy méltatja és bemutatja ezeknek a nem állami szereplőknek a mentális egészség támogatására irányuló kulcsfontosságú erőfeszítéseit, másokat is arra ösztönözhet, hogy kövessék példájukat. (sg)

A mentális egészség megőrzése időskorban: a társas kapcsolatok ereje

A Third Age Foundation írójótékonyági szervezet az AgeWell elnevezésű társadalmi szerepvállalási hálózatán keresztül küzd az időskori magány ellen. Az ún. „AgeWell-társak”, akik maguk is 50 feletti, hetente egyszer felkeresnek időseket az otthonukban. Nemcsak társaságot nyújtanak, hanem egy telefonos alkalmazásból elérhető kérdéssor segítségével figyelemmel kísérik az ügyfelek egészségét és jóllétét is. Alison Branigan, a Third Age Foundation egyik vezetője elmondta, hogy szervezetük eddig több mint 500 embernek nyújtott támogatást Írország Meath megyéjében. A szolgáltatás egyesek szerint olyan, mint egy „biztosítókötél”, sőt: „fény egy sötét, hosszú alagút végén”.

Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák a projektet?

Az AgeWellt Meath megyében az egyre gyarapodó, és sajátos szociális, érzelmi, lelki és fizikai gondozási szükségletekkel rendelkező idősebb népesség támogatására indítottuk el. Az ír egészségügyi szolgálatra hatalmas nyomás nehezedik, a népesség gyarapszik és öregszik, és a különféle szolgáltatások, köztük az otthoni segítségnyújtás esetében is hosszúak a várólisták. Az AgeWell jól időzített, gyakorlati megoldást kínál, amely kiegészíti és javítja a meglévő egészségügyi szolgáltatásokat azzal, hogy támogatást nyújt az elszigetelt, magányos, gyenge, otthonát elhagyni nem tudó, veszélyeztetett idősek számára, hogy jobb állapotban, hosszabb ideig ott élhessenek, ahol ők szeretnének. Ennek érdekében társas kapcsolatokat kínálunk nekik, folyamatosan figyelemmel kísérjük egészségi és lelkiállapotukat, és a kezdődő problémákat igyekszünk időben észrevenni és kezelni, még mielőtt súlyossá válnának. Az AgeWell jól illeszkedik szervezetünk szellemiségébe: általános célunk, hogy innovatív szolgáltatások és programok révén közvetlenül támogassuk az időseket, és egyedülálló önkéntességi lehetőségeket teremtsünk, ahol az idősek támogathatják társaikat és más helyi közösségeket.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana egy példát?)

Az AgeWell eddig több mint 500 idős embernek nyújtott támogatást Meath megyében. Sokan nagyra értékelik a program társas részét: szoros bizalmi kapcsolatot alakítottak ki AgeWell-társukkal, ami nekünk is segít abban, hogy megértsük igényeiket, félelmeiket, és így jobban tudjuk támogatni őket.

Ügyfeleink ilyeneket mondtak rólunk: „ez a szolgáltatás az egyetlen kapcsolatom a külvilággal”, „amíg nem kaptam támogatást, nem is tudtam, hogy szükségem van rá”, „igen hálás vagyok a szolgáltatásért, és a társam bearanyozza a hetemet”, „nagyon magányos voltam, sokszor napokig egy lelket sem láttam... nagyon várom a látogatásokat.” Egyik ügyfelünk, aki igen mély gödörben volt, és beismerte, hogy már többször fontolgatta az öngyilkosságot, azt mondta: „Az AgeWell pont időben jött! Nekik köszönhetem, hogy megláttam a fényt a hosszú, sötét alagút végén”, és hogy „mindenki számára elérhetővé kellene tenni ezt a szolgáltatást”.

A társaságot nyújtó önkénteseink, akik maguk is idősek, ezt mondták: „Egyszerűen imádok önkénteskedni!”, „Nagyon jó érzés, hogy fontos, amit teszek.”, és hogy „Munkám során rengeteget tanultam az emberekről és saját magamról is.”

Statisztikailag bizonyítható, hogy az AgeWell javítja a jóllétet, valamint a szociális, érzelmi és információs támogatást, csökkenti az elszigeteltséget és a magányt, javítja a saját egészségi állapot megítélését és növeli a testmozgás szintjét.

Olyan visszajelzéseket is kaptunk, hogy ügyfeleink családtagjai nyugodtabbak, hogy nem kell aggódniuk szerettükért, és munkánk elismerését jelenti, hogy vannak egészségügyi szolgáltatók, akik rendszeresen közvetlenül hozzánk irányítják a betegeiket.

Milyen tanácsot adna más szervezeteknek, miként érhetnek el eredményeket az ilyenfajta tevékenységek és programok terén?

Ismerni kell a célközönséget, a résztvevőket be kell vonni a folyamatba, és meg kell hallgatni a javaslatokat és az igényeiket. Hinni kell a saját tudásunkban és abban, hogy mit tudunk elérni, bátornak, kreatívnak és kitartónak kell lennünk: ha az ötlet jó, valahogyan biztosan meg lehet valósítani. Nyitottnak kell lennünk a másokkal való együttműködésre, és ha finanszírozás és/vagy támogatás/promóció formájában segítség kérhető az államtól vagy az egészségügyi szolgáltatótól, az nagymértékben növelheti a program hitelét, hatását és sikerét.

Véleménye szerint az élettani tényezőkön kívül mi a mentális egészség időskori hanyatlásának fő kiváltó oka? Javíthatja-e a társadalom az idősek mentális egészségét?

A magány és az elszigeteltség mindig is olyan tényező volt, amely hozzájárult a mentális egészség időskori romlásához. És ez nemcsak Írország vidéki területein probléma: a zsúfolt városokban is ugyanolyan gyakori. Az elmúlt években a világjárvány hatásai, a kényszerű elszigeteltség, a begubózás és az elkülönítés, valamint a társas kapcsolatok, a tevékenységekhez való hozzáférés és a szabadság elvesztése újabb járványhoz: a félelem, a szorongás, a depresszió és a mentális egészségi problémák futótűzszerű terjedéséhez vezetett. Ebben a hazai és nemzetközi fejlemények: a megélhetési költségek emelkedése, a háború és egyéb konfliktusok is szerepet játszottak. Ahogy az emberek öregszenek, szociális kapcsolataik csökkenhetnek, betegségek akadályozhatják őket a szabad mozgásukban, esetleg a saját lakásukat sem tudják elhagyni, vagy teljesen mások segítségére szorulhatnak. Mindezek hatással vannak az önértékelésre, az önbecsülésre, a hangulatra és az életszemléletre. Fontos, hogy ne feledkezzünk meg az idősekről pusztán azért, mert nincsenek szem előtt. Nem feledkezhetünk meg a közösség és a közösségi fellépés fontosságáról, ahogy a társas kapcsolatok és az egészségügyi javallatra történő közösségi segítségnyújtási kezdeményezések erejéről sem.

Lapinlahden Lähde: hagyjuk a megbélyegzést és a megkülönböztetést a kapun kívül

A helsinki Lapinlahti kórház, Finnország első pszichiátriai intézménye és az ország mentális egészségügyi ellátásának 170 éves szimbóluma 2013-ban üresen és elhagyatottan állt. Ekkor mentálhigiénés aktivisták egy csoportja azzal az ötlettel lendült akcióba, hogy a történelmi, mára romos helyszínt a mentális egészség, a kultúra és a művészetek nyitott központjává alakítja át. Siru Valleala, a központot működtető Pro Lapinlahti egyesület képviselője elmondta, hogy Lapinlahden Lähde most mindenekelőtt befogadó hely, ahol a megbélyegzés és az előítéletek a kapun kívül maradnak, és ahol mindenki szívesen látottnak érzi magát.

Mi készítette arra, hogy elindítsa a projektet?

2013-ban a Lapinlahti kórház, Finnország első, 1841-ben épült pszichiátriai kórháza üresen állt. Helsinki városának nem voltak tervei a jövőjével kapcsolatban. A történelmi örökséggel teli, gyönyörű parkokkal körülvett hely elfeledve, romokban hevert. E tragikus helyzet miatt aggódva mentális egészséggel foglalkozó aktivisták egy csoportja elkezdte megosztani a helyszínnel kapcsolatos elképzeléseit és álmait, hogy a Lapinlahti kórházat és a parkot a mentális egészség, a kultúra és a művészet nyitott központjává alakítsák át.

Így kezdődött a ma Lapinlahden Lähde („Lapinlahti forrás”) néven ismert projekt. A tevékenységeket a Lapinlahti-öböl szívében fekvő terület történelmi és építészeti jelentősége inspirálta, és a mentális egészségügy területén végzett 170 éves munkából merítettek ihletet. A figyelem azonban a betegségek kezelése helyett ma már a jóllétnek az élet minden területén történő előmozdítására irányult. A Lapinlahden Lähde ma élő példája a megbélyegzés elleni folyamatos munkának és a pozitív szempontok felé történő paradigmaváltásnak.

A múltban a Lapinlahti a pszichiátria zászlóshajója volt, a mentális egészségügyi ellátás irányát folyamatosan meghatározó hely. Ehelyett az 1988-ban – amikor a Lapinlahti még működő kórház volt – alapított Pro Lapinlahti mentális egészségügyi egyesületnél dolgozó mentálhigiénés aktivisták egy olyan innovatív központot akartak létrehozni a mentális egészség előmozdítására, amely a 21. században rendelkezésre álló összes tudást felhasználja, egy olyan helyet, amely a mentális betegségek kezelésétől a mentális jóllét előmozdítása felé történő radikális elmozdulás megtestesítője.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? Tudna példát is mondani?

Eleinte nem volt könnyű rávenni az embereket, hogy eljöjjenek hozzánk. Végül is a terület 170 éven át, amíg pszichiátriai kórházként működött, a nyilvánosság elől elzárt hely volt, és bár az emberek érdeklődtek és kíváncsiak voltak, nem volt könnyű meggyőzni őket, hogy jöjjenek el és nézzenek körül. Aztán lassan, de biztosan bekapcsolódtak a tevékenységekbe, eljöttek a rendezvényekre, és lelkesen, önkéntes elkötelezettségükkel és ötleteikkel segítették azok továbbfejlesztését. Különböző művészek és előadók

tartottak kiállításokat és kulturális rendezvényeket a Lapinlahden Lähde-ben – ma már több mint 400 rendezvényünk van, és évente 50–60 művészeti kiállítást rendezünk. A Lapinlahti mára egy mindenki számára nyitott térré vált Helsinkiben, egy olyan helyszínné, amely az év minden egyes napján elősegíti a mentális jóllétet, és csökkenti a magányt és a társadalmi kirekesztettséget.

„Amikor belefogtam ebbe a kezdeményezésbe, csodálatosnak éreztem, hogy itt lehetek, és segíthetek új életet lehelni ebbe a helybe ... a kellemes légkörben minden nehézség eltűnik.” (Cresswell-Smith et al, 2022).

Ma a Lapinlahti kórház nagyon biztonságos és befogadó helynek számít. Egy olyan hely, ahol mindig szívesen látnak, függetlenül attól, hogy milyen napod van, vagy milyen élethelyzetben vagy. A Lapinlahti múltjának – mint pszichiátriai kórháznak – jelentése van. Itt jogod van sebezhetőnek lenni, és egyedülálló nyitottsággal kezelik a mentális betegségekkel kapcsolatos problémákat. Az összetartozás erős érzésére építünk, és itt mindenki felfedezheti erősségeit. A megbélyegzés és a megkülönböztetés a kapun kívül marad, és Lapinlahden Lähde-nél büszkéek vagyunk arra, hogy itt mindenki a közösség része.

A Lapinlahti tevékenységét a tulajdonossal, Helsinki városával együttműködve végzi, és ez a fejlesztési munka volt a kiindulópontja az egész működésnek. Jelenleg hosszú távú politikai döntések születnek a terület jövőbeli tulajdonjogáról, és reméljük, hogy ennek során a jelenlegi tevékenységek sikerét teljes mértékben figyelembe veszik majd.

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

Folytatjuk tevékenységeink fejlesztését, hogy még több ember kapcsolódhasson be és profitálhasson belőle. A közelmúltban indítottunk egy izgalmas projektet a mentális zavarokból felépülő emberek számára, amelynek célja, hogy erősítse a kulturális tevékenységekhez való hozzáférést, sőt az azokhoz fűződő jogokat is. Konkrétan arról szól, hogy segítsük az embereket abban, hogy megtalálják saját kulturális kifejezőmódjukat, és felfedezzék, hogy mi működik számukra a mentális jóllétet szolgáló kultúra és művészetek terén. Erre fogjuk felhasználni a kapott nagylelkű támogatást.

Ön szerint milyen kollektív fellépésre van szükség a mentális egészségügyi problémákhoz gyakran társuló megbélyegzés megszüntetéséhez? Szerepet játszhat-e a művészet a mentális egészségügyi problémákkal küzdő emberek helyzetének javításában?

Olyan tevékenységeket kell kínálnunk, amelyek lehetővé teszik a különböző tapasztalatokkal és háttérrel rendelkező emberek találkozását. Az egészségi állapottól vagy élethelyzettől független tevékenységek tervezése egyedülálló emberi találkozásokhoz vezet, és tartalmas kapcsolatokat teremt a különböző háttérű emberek között. A mentális egészség különböző eszközökkel, például a művészet segítségével történő feltárása segít a tudatosság és a megértés növelésében. A művészet egyedülálló módon képes összehozni az embereket, és új utakat kínál még a fájdalmas élmények feldolgozására is. A művészet a kifejezés eszköze, amely lehetőséget ad az embereknek arra, hogy láthatóvá és hallhatóvá váljanak. Ha az embereknek lehetőségük van arra, hogy kifejezzék magukat, az megváltoztathatja egész életüket és az önmagukról alkotott képüket.

Néha elég, ha van valaki, akivel beszélhetsz

Az Integra szervezet által indított szlovák *Crazy? So what? (Dilis? Na és?)* projekt fiatal diákokat és olyan embereket hoz össze, akik mentális egészségügyi problémákkal küzdenek. Egy egynapos foglalkozás keretében a diákok első kézből tanulják meg, hogy mi kell ahhoz, hogy túljussanak egy mentális egészségügyi válságon, és hogyan kaphatnak segítséget. Az Integra igazgatójával, Jana Hurovával arról beszélgettünk, hogy projektjük hogyan segít lebontani a mentális egészségi problémákkal küzdő emberek megbélyegzését, és hogyan ad értékes reménysugarat a fiataloknak.

Mi készítette arra, hogy elindítsa a projektet?

Szervezetünk évek óta támogatja a mentális problémákkal küzdő embereket, akik betegségük miatt elvesztették a munkájukat, otthonukat, barátaikat, néha még a családjukat is. Az egész világuk összeomlott. Szlovákiában közel 30 évvel ezelőtt vezettük be az első közösségi mentálhigiénés szolgáltatásokat. A cél az volt, hogy ezek az emberek a pszichiátriai kórházi kezelés után támogatást kapjanak, és visszatérhessenek a betegségük előtti normális életükhöz. Támogattuk a betegszervezetek létrehozását Szlovákiában, és számos programot bonyolítottunk le, amelyek célja a mentális betegségek megbélyegzésének megszüntetése volt. Gondozásunkban vannak súlyos mentális problémákkal, különösen skizofréniával küzdő emberek. Sokuknak már sikerült visszailleszkedniük a társadalomba és értelmet találniuk az életüknek.

A kezdetektől fogva új utakat jártunk be, és az általunk támogatott emberekre partnerként tekintettünk annak érdekében, hogy a lehető legjobban kielégítsük szükségleteiket. A *Dilis? Na és?* projektben is hasonló megközelítést alkalmazunk. Sok kliensünk talált értelmet a fiatalokkal való találkozásban, és hogy személyes tapasztalataik alapján beszélhettek arról, hogy mi hiányzott nekik fiatal korukban, és mi váltotta ki később a mentális egészségügyi problémáikat.

Úgy látjuk, hogy egyre nagyobb szükség van arra, hogy felhívjuk a figyelmet a mentális egészség fontosságára. Nagyon nagy előny, ha tudjuk, hogyan kell kezelni egy személyes válságot.

A *Dilis? Na és?* programot 2005-ben indítottuk Szlovákiában, németországi és csehországi partnereinkkel együtt, azonban csak a közelmúltban sikerült stabilabb alapokra helyezni és kiterjeszteni. Speciális képzés után oktatók lettünk, új csapatokat képzünk, és új iskolákat látogatunk meg.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana példát?)

Az a lehetőség, hogy olyan emberekkel találkozhatnak, akik már túljutottak egy mentális egészségügyi válságon, és akiknek annyi kérdést tehetnek fel, amennyit csak akarnak, mindig nagy hatással van a fiatalokra, és megmutatja nekik, hogy ha problémáik vannak, a segítség mindig kéznél van. Annak köszönhetően, hogy egész napos tanításról van szó, és hogy a kommunikáció egyenrangúan zajlik, a résztvevők mindig pozitív benyomásokat visznek haza.

A mentális zavarokról közvetlen tapasztalatokkal rendelkező emberek bátorságot adhatnak a fiataloknak ahhoz, hogy tegyenek valamit a problémáik ellen. Szinte minden osztályban vannak olyan diákok, akik találkoznak ilyen problémákkal. Reményt adni nekik felbecsülhetetlen értékű dolog. A személyes tapasztalattal rendelkező résztvevők számára a történetük elmesélése módot ad arra, hogy ők maguk jobban érezzék magukat. Ők maguk döntenek el, hogy a tanulóknak milyen mértékben engednek betekintést az életükbe. Így módon úgy érzik, hogy értékesek, és hogy az emberek megértik őket.

Sok észrevételt kaptunk, többek között olyan diákoktól, akiknek általában nincs lehetőségük mentális zavarokkal küzdő emberekkel találkozni, vagy másoktól, hogy mindannyiunknak meg kellene tanulnunk elfogadni ezeket az embereket, és nem elítélni őket azért, mert mások.

Visszajelzést kaptunk a mentális egészségügyi problémákat személyes tapasztalatként megélő, a programban részt vevő emberektől is. Egyikük elmondta nekünk:

„A program bátorságot ad ahhoz, hogy megőrizsem a méltóságomat. Végre élni akarok! A diákokkal beszélgetni nehéz, de megéri! Nagyon nyitottak, és szinte egyáltalán nem félnek a társas érintkezéstől. Számomra az a legcsodálatosabb, hogy megmutatják, hogy sokkal több az, ami összeköt minket, mint ami elválaszt, hogy az a kép, amit a „dilis emberekről” alkotunk, nem valós. Nagyszerű, hogy segíthetek az embereknek abban, hogy végre nyíltan beszéljenek a mentális problémákról, hogy senkinek ne kelljen szégyenkeznie vagy rejtőzködni.”

A fiatalok azok, akik erőt adnak nekünk a folytatáshoz. Minden ilyen nap után elmondják, hogy mennyire fontos a *Dilis? Na és?* program, és hogy folytatni kell, hogy az ország minden fiatalja megtudhassa, milyen értékes is a mentális egészségük.

Van már tervben újabb projekt?

Szeretnénk, ha minden fiatal részesülhetne ebben az oktatási formában, hogy a programot Szlovákia más régióira is kiterjeszthessük. A programot már megvalósították Németországban (ahol eredetileg létrehozták), Szlovákiában, Csehországban és Ausztriában. Idén Ukrajnában is kiképeztük az első csoportokat.

Ön szerint mennyire fontos, hogy nyíltan beszéljünk a mentális egészséggel kapcsolatos problémáinkról? Mi az az üzenet, amit a projektjükkal közvetíteni szeretnétek?

Azt az üzenetet szeretnénk átadni, hogy a mentális egészségügyi problémákat nem kell szégyellni. Ami viszont szűgyen, az az, ha nem teszünk semmit a saját egészségünk javítása érdekében. Mert mentális egészség nélkül nincs egészség.

A *Dilis? Na és?* programunk alap gondolata, hogy időben felhívjuk a figyelmet a mentális egészség fontosságára, és egyúttal elősegítsük a mentális zavarokkal küzdő emberek jobb megértését.

Úgy látjuk, hogy a megelőzés sokkal jobb, mint a gyógyítás. És hatékonyabb is. Bátorságot és motivációt kínálunk, és optimisták vagyunk: a segítség mindig elérhető. Néha elég, ha van valaki, akivel beszélhetsz. Az álmaidért küzdeni sosem könnyű, de érdemes.

A játékokban kiaknázatlan lehetőségek rejlenek a mentális egészség javítására

A finn Lilinkoti Alapítvány úgy érezte, hogy még mindig van lehetőség az innovációra és a mentális egészséggel kapcsolatos új megközelítésekre: ezért kifejlesztette a The World of Recovery (TWoR, „A gyógyulás világa”) elnevezésű játékokat - ezek egyike online, a másik pedig egy asztalt körülülve játszható. Mindkettő olyan szerepjáték, amely megkívánja, hogy a játékosok egy adott karakter bőrébe bújjanak. A remény futurisztikus világában zajló játékok a játékosok gyógyuláshoz vezető útját segítik elő: a célközönséget a mentális és kábítószer-problémákból felépülők jelentik, de a szakembereket is megszólítják. A Lilinkoti képviselőiben Reetta Sedergrén és Venla Leimu elmondták, hogy a játékokban hatalmas lehetőség rejlik a mentális egészség javítására, de ez a potenciál nagyrészt továbbra is kiaknázatlan.

Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák a projektet?

Néhány évvel ezelőtt a Lilinkoti Alapítványnál úgy éreztük, még mindig bőven van lehetőség az innovációra és az újszerű megközelítésekre a mentális betegségekből való kigyógyulás terén. A gyógyulásorientált megközelítés terjedése óriási lépés volt e területen, de annak gyakorlatba történő átültetéséhez még mindig nem volt elegendő modern, innovatív eszközünk. A Lilinkoti Alapítvány évtizedek óta dolgozik mentális problémákból felépülő emberekkel, és volt egy álmunk: mi lenne, ha létezne egy modern eszköz a mentális egészség erősítésére – például egy digitális szerepjáték?

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek?

A TWoR játékokat a mentális egészségi problémákból felépülőkkel és szakemberekkel közösen fejlesztettük ki, ennek hála a visszajelzések állandóak voltak a játéktervezési folyamat során, és segítettek kialakítani a játék végleges formáját.

Mindkét játék használatától többségében pozitív véleményeket kaptunk, ezek egy része anonim volt, a többi pedig személyes visszajelzés volt. A válaszadók több mint 90%-a például úgy nyilatkozott, hogy a mobiljátéktól jobban érezték magukat, és az segített nekik abban, hogy tevékenyebbek legyenek, míg a szerepjáték a szociális készségek fejlesztése terén segítette őket.

A legjobb visszajelzés talán mégis az volt, hogy a játék során az emberek sokat nevettek és beszéltek az érzelmeikről, a nehézségeikről és az erősségeikről, illetve az, hogy szereptől és háttértől függetlenül ezek a játékok összehozták a játékosokat.

Milyen tanácsot adna más szervezeteknek, miként érhetnek el eredményeket az ilyenfajta tevékenységek és programok terén?

Számos előnye van annak, ha az innováció élvonalában vagyunk: ez egyrészt a szó legnemesebb értelmében inspiráló, másrészt az ember valami egészen újat csinál. Bátran fel kell vállalni, nem kell senkihez sem igazodni. Fontos hallgatni a megérzésekre, és kíváncsian meghallgatni mások véleményét.

Ami pedig a legfontosabb, az az, hogy a gyógyulóban lévőket és a gyakorló szakembereket be kell vonni a tervezési folyamatba. Ha az ember játékokat készít, fel kell készülnie arra, hogy szembeszálljon a szakemberek előítéleteivel. A mentális egészség területén többnyire általában úgy gondolnak a játékokra, mint valami káros vagy függőséget okozó dologra. Nem szabad visszavonulót fújni! Legyünk merészek, kreatívak, merjünk nagyot álmodni!

Milyen lehetőségek rejlenek a számítógépes és videojátékokban a mentális egészség javítására? Véleményük szerint ezeket többet kellene-e alkalmazni a mentális egészséggel kapcsolatos problémák kezelése során?

A számítógépes és videojátékokban – és különösen a szerepjátékokban – óriási lehetőségek rejlenek a mentális egészség javítása szempontjából. Mivel riasztóan sokan szenvednek mentális egészségi problémáktól, új, sokoldalú módszerekre van szükség a mentális egészség javításához. Kár, hogy a játékokban rejlő lehetőségeket eddig nem vizsgálták alaposabban. Ennek oka nem az érdektelenség volt, hanem a megfelelő finanszírozás hiánya. A mentális egészség javítását szolgáló, valóban jó játékok fejlesztése nem egyszerű, és nem megy egyik napról a másikra. Több finanszírozásra és több közös fejlesztési projektre van szükség, és több mentális egészségügyi és játékipari szakembernek kellene részt vennie a munkában. És legfőképpen sok kutatásra van szükség. Nagyon sok kutatásra...

[Az étkezési zavarokkal kapcsolatos megbélyegzés felszámolása történetmeséléssel](#)

Világszerte több mint 55 millióan, köztük serdülőkorú fiatalok szenvednek táplálkozási zavarokban, amelyek hatással vannak mentális és fizikai egészségükre. A megbélyegzés sokakat megakadályoz abban, hogy segítséget kérjenek. Az Animenta olasz szervezet által működtetett „Telling Stories for Good” projekt célja a sztereotípiák felszámolása, a korai felismerés előmozdítása és a támogatás nyújtása. 2021 óta több mint tízezer tanulót értek el Olaszországban. Az Animenta elnökével és alapítójával, Aurora Caporossal beszélgettünk.

Mi készítette arra, hogy elindítsa a projektet?

Az Animenta azért jött létre, hogy hangot adjon azoknak az embereknek, akik étkezési zavaroktól szenvednek, valamint a közvetlen környezetükben élőknek. Az egyesület célja annak biztosítása, hogy az emberek megfelelően hozzáférhessenek az étkezési zavarok kezeléséhez, az étkezési zavarokból ugyanis ki lehet gyógyulni, ha az emberek lehetőséget kapnak az öngyógyításra.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak-e visszajelzést azoktól, akiken segítettek? Tudna példákat mondani?

„Az Animenta az a hely, ahol úgy éreztem, szívesen látnak; rájöttem, hogy nekem is étkezési zavarom van, pedig nem is voltam túl sovány.” Ez az üzenet néhány hónapja érkezett a közösségünkől, és ebből értettük meg, milyen jelentős hatása van a munkánknak. Kíváncsisággal fogadták az Animentát, de azzal a reménnyel is, hogy változást hozhatunk.

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

Egyre többet szeretnénk beruházni az iskolákban megvalósított projektjeinkbe, hogy szélesebb körű hatást érhessünk el. Ezenkívül önszerveződő csoportokat szeretnénk belőle elindítani étkezési zavarral küzdők számára. Az Animenta egyik projektje az Animenta-táborok szervezése, ahol az emberek a természetben való hatnapos táborozás során újra felfedezhetik a saját magukat, a testükkel és az élelmiszerekkel való kapcsolatukat.

Milyen tanácsot adna más szervezeteknek, miként érhetnek el eredményeket az ilyenfajta tevékenységekkel és programokkal?

Kezdjék történetekkel, hogy megértsék, milyen tapasztalatokkal rendelkezik az a közösség, melyre a tevékenységük irányul. Kérjenek visszajelzést, töltsenek ki kérdőíveket, hogy megértsék, mire van szükségük. De legelsősorban: vállalják önmagukat, és mondják el a saját küzdelmük történetét, és mondják el azt is, milyen változást szeretnének elérni. Ugyanakkor a másokkal való hálózatépítés is fontos ahhoz, hogy hatékony és eredményes támogatási rendszert tudjanak kialakítani.

Véleménye szerint az étkezési rendellenességeket jelenleg megfelelően elismerik-e súlyos mentális egészségügyi problémaként? Kapnak-e megfelelő támogatást az érintett személyek, és mit kell tenni ennek javítása érdekében?

Ma már gyakrabban esik szó az étkezési zavarokról, így elmondhatjuk, hogy több információ áll rendelkezésre. Azonban olyan betegségek ezek, amelyek erős társadalmi megbélyegzéssel járnak, és igen sztereotip módon kerülnek ábrázolásra. Még ma is vannak, akik az étkezési rendellenességeket csak az akaratérő hiányának vagy valamiféle szeszélynek tartják. A valóságban az étkezési zavarok összetett pszichiátriai betegséget jelentenek, amely megfelelő kezelést igényel. Ilyen kezelés azonban jelenleg nem mindig áll rendelkezésre, mivel nincs elég kezelőközpont, és sokan nem férnek hozzá a kezelési folyamathoz.

Szerkeszt?

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

A szám elkészítésében közrem?ködött

Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)

Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinátor

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Cím

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2024